

SPECIFICITATEA PARTENERIATULUI PROMOVAT DE SECTORUL PUBLIC

Emilia Lucia CĂTANĂ

Doctorand, Școala Națională de Studii
Politice și Administrative București, Șef
serviciu Autoritate tutelară, Primăria
municipiului Tîrgu Mureș

Globalization, defined by literature as „a progress of limits” between which humanity multiplies itself, is characterized by a process in which the geographic distances have become a negligible factor in establishing and sustaining the over border connections, the economic, political, social, and cultural relationships.

Within this international framework, the Eastern European countries go through a simultaneous process of transformation of their economic and social systems, carried out mainly by the initiation of the reforms in their public administration systems, with the aim to adjust them to the economic and social changes.

The process of the reform in the Romanian public administration has as a major purpose the provision of public services for the population, which is to motivate the local authorities through allowing them decisional powers in order to promote the social interests for the benefit of the citizen.

I. Sectorul public. Concept. Distincția sector public-sector privat

I.1. Concept

Sectorul public în Europa are o lungă tradiție care are ca și cadru de referință Revoluția franceză din secolul al XVIII-lea. Ideile lui Hobbes și Rousseau stabilesc o necesitate a existenței Statului, care are rolul de a stabili limitele naturii umane în cadrul societății, un Stat relativ puternic trebuind să poată conduce societatea și totodată să promoveze și garanteze drepturile și libertățile individuale.

Literatura de specialitate actuală¹ oferă trei definiții ale sectorului public, după trei criterii distincte:

Definiția legală (legal definition), conform căreia sectorul public include *organizațiile guvernamentale și alte organizații guvernate de dreptul public.*

Definiția financiară (financial definition) conform căreia în afară de organizațiile sus-menționate, sectorul public include *organizațiile private care desfășoară activități de interes public*, incluzând organizațiile non-profit care își desfășoară activitatea în domeniul educației și sănătății.

Definiția funcțională (functional definition) conform căreia sectorul public include toate *organizațiile din domeniul administrației publice, securității sociale, legii și ordinii, educației, sănătății,*

¹ Khury and Van der Torre (2002); Kuhry (2003); apud Maroto, A., Rubalcaba, L., (2005), *The structure and size of the public sector in the enlarged Europe*, NIFU STEP, Oslo, p. 4

serviciilor sociale și culturale, indiferent de sursa de finanțare și forma de organizare. Definirea funcțională a sectorului public îl consideră ca fiind “sector terțiar” (quaternary sector) în politicile anumitor state europene, cum sunt Olanda sau Belgia, anumiți autori² denumindu-l “sectorul serviciilor publice” (public service sector).

Utilizând drept criteriu de bază proprietatea, în sens larg, sectorul public reprezintă „*ansamblul de întreprinderi publice și ale administrațiilor publice*” sau, într-un sens mai restrâns, „*ansamblul de întreprinderi în care statul exercită o influență preponderentă*”³.

O definiție corespunzătoare o datorăm lui J.K. Galbraith, conform căruia sectorul public este „*sectorul care dispune de mijloacele și instrumentele politice pentru a controla societatea prin producție, prețuri, finanțe și administrație publică*”⁴.

În “*Dictionary of American Government and Politics*”, sectorul public apare ca sintagmă de definire a *administrației publice* – “public administration” –, aceasta fiind apreciată ca un termen mai larg decât conducerea publică (managementul public), incluzând împrejurările politice, sociale, culturale și legale care afectează conducerea instituțiilor publice, respectiv “*arta și știința conducerii aplicate sectorului public*”⁵.

Conceptul de *sector public* aparține, în consecință, abordării interdisciplinare, studierea sa efectuându-se în cadrul *științei administrației*, apreciată ca o știință social-politică, care are drept obiect studierea globală a activității administrative a statului sau a colectivităților locale, cu toate implicațiile, relațiile și corelațiile acesteia cu celelalte elemente ale sistemului social, în vederea eficientizării ei, cu scopul realizării în condiții optime a funcțiilor ce le are în cadrul sistemului social-global⁶. Astfel, același autor precizează legăturile științei administrației cu psihologia (psihologia muncii, resurse umane, ergonomie), demografia, etnologia, economia, istoria, geografia etc.

Totodată, din perspectiva acquis-ului comunitar este utilă analiza comparativă internațională, indispensabilă pentru înțelegerea evoluției sectorului public atunci când singurele referințe posibile le constituie activitatea sectoarelor publice din alte țări.

I.2. Distincție sectorul public-sectorul privat. Implicații.

Caracteristicile sectorului privat analizate comparativ cu ale sectorului public prezintă certe avantaje față de aceasta din urmă, sistemul de piață și întreprinderile prezentând:

- *eficacitate dinamică* prin capacitatea de a promova creșterea economică prin dezvoltare;
- *eficacitate tehnologică* prin capacitatea de a introduce noi tehnologii pentru minimalizarea costurilor de producție sau maximizarea calității;
- *capacitatea managerilor privați de a crește productivitatea*, printr-un management adecvat și creșterea motivației lucrătorilor.

Comparativ, sectorul public se caracterizează prin rigiditatea impusă de regulile birocratice stabilite prin reglementări specifice, în ceea ce privește organizarea și desfășurarea activității, constituirea bugetelor și destinația resurselor financiare, funcția publică, sistemul de motivație a funcționarilor publici sau a personalului contractual din administrația publică, regimul funcțiilor ce implică management public, reforma sectorului public fiind un demers în continuă expansiune și expertiză⁷.

² Maroto, A., Rubalcaba, L., (2005), *The structure and size of the public sector in the enlarged Europe*, NIFU STEP, Oslo, p. 4;

³ Dobrotă, N. (coordonator), (1999), *Dicționar de economie*, Editura Economică, București, pag. 420, luat din Matei, A., (2003), *Economie publică-Analiza economică a deciziilor publice*, Editura Economică, București, p. 76

⁴ Galbraith, J., K., (1982), *Știința economică și interesul public*, Editura Politică, București, pag. 112

⁵ Alexandru, I., (2001), *Știința administrației*, Editura Economică, București, pag. 35

⁶ idem, pag. 82

⁷ spre exemplu, importanța influenței pe care o au bugetele în reforma sectorului public a făcut obiectul unei analize aprofundate la nivel european, cu referire directă la rolul contabilului public, în acest sens menționându-se

Analizând comparativ diferențierea sistemelor de recompensă și sancționare care se utilizează între cele două sectoare sub aspectul controlului performanțelor, concluzionăm următoarele:

- pe piață controlul performanțelor e asigurat *în mod direct de consumator*, pe baza alegerii produselor care au cel mai bun raport cost-calitate;
- în cadrul sectorului public recompensele și sancțiunile se dau de alt corp de funcționari (spre exemplu: organele de control), în timp ce principalii beneficiari care sunt *cetățenii (consumatori finali) se pot exprima doar indirect*, utilizând anumite mijloace de acțiune politică aflate la dispoziția lor.

Acestea sunt unele dintre aspectele care consacră necesitatea intervenției private în sectorul public ca parte componentă a reformei sectorului public.

Dar, în ciuda calităților incontestabile ale sectorului privat, o economie publică în care toate deciziile ar fi luate în cadrul pieței sau pe baza înțelegerilor voluntare între indivizi, nu funcționează pe deplin în mod satisfăcător. Explicația constă în faptul că:

- pe de o parte, alocarea resurselor poate fi o sursă de risipă,
- pe de altă parte, distribuția venitului nu satisface opinia politică majoritară⁸.

Această constatare justifică existența și acțiunea sectorului public pentru a răspunde nevoilor colective pe care economia privată nu ajunge să le satisfacă, pentru a fixa și a face ca regulile de funcționare a piețelor să fie respectate și pentru a modifica distribuirea veniturilor potrivit unor obiective colective.

Avantajele și dezavantajele prezentate de ambele sectoare (public și privat) duc la concluzia că cele două sectoare printr-o asociere adecvată reprezintă o alternativă viabilă la performanța sectorului public, în lucrarea de față propunându-ne tratarea unui aspect apreciat de noi ca deosebit de important în ce privește tematica abordată și implicațiile acesteia în realitatea faptică, respectiv parteneriatul promovat de sectorul public.

II. Parteneriatul promovat de sectorul public – componentă a dezvoltării serviciilor publice

Confuzia privind obiectivele, lipsa răspunderii, adaptabilitatea inadecvată pentru a realiza schimbarea, mecanismele de control supercentralizate, structurile de management cu multe niveluri ierarhice, povara birocrăției excesive, dispersia responsabilității, mecanismele de protecție interne larg răspândite și incapacitatea de a exercita un control adecvat asupra cheluielilor publice caracterizează multe componente ale sectorului public⁹.

Guvernele sunt angajate să promoveze politici mai mult orientate spre piața liberă. Instituțiile au o legătură indisolubilă cu societatea în care au fost înființate, cu mentalitatea sa predominantă, cu nivelul conștiinței politice generale a membrilor săi, cu echilibrul puterii între diferiții săi actori.

Schimbarea produsă nu este reflectată suficient în sistemele instituționale: nu numai în ceea ce privește structura lor, ci și funcționarea lor zilnică. Aceasta explică atitudinea cetățenilor tot mai pretențioasă cu privire la informare, democrație, transparență, participare la decizie.

că *“bugetul este considerat adesea ca un instrument puternic pentru schimbare în sectorul public”* (Lapsley, I., with Brawn, T., Jackson, A., Oldfield, R., and Pong, C., (2003), *The transformation of the public sector: The Role of Accounting in Sustaining Change*, Edinburgh: Institute of Chartered Accountants, Research Report, pag. 13)

⁸ în acest sens, literatura de specialitate indică o îmbinare în domeniul bugetelor publice a specificului sectorului privat cu cel public, precizând că, *“Contabilul din sectorul public al viitorului nu va urma întocmai practici contabile care emană de la sectorul privat dar va fi mai strategic în concepție și mai antreprenorial în acțiunile sale”*; Lapsley, I., ..., *op.cit.*, pag. 13

⁹ Martin Martin, John, (1992), *Transformation of a Bureaucracy: The New Zealand Experience*, Victoria University of Wellington, Wellington în [57:25], luat din Matei, L., (2004), *Servicii publice*, Editura Economică, București, p. 26

În acest context, în literatura de specialitate se conturează necesitatea satisfacerii interesului public prin *servicii publice corespunzătoare*, ca mijloc de eliminare sau reducere a factorilor de stagnare a evoluției sectorului public.

În sens general, Asociația Americană de Marketing definește serviciile care fiind “activități, beneficii sau utilități care sunt oferite pe piață sau prestate în asociere cu vânzarea unui bun material”¹⁰.

Referindu-ne la **serviciile publice**, acestea sunt definite în sens organic ca organisme, persoane juridice de drept public sau privat ce realizează activități de interes public, iar, în sens material, ca activitate desfășurată de realizatorul acesteia¹¹. Același autor definește serviciul public ca fiind *activitatea sau ansamblul de activități de interes general și/sau individual prestate de o instituție publică sau de organisme ce fac parte dintr-un ansamblu administrativ cu scopul satisfacerii nevoilor publice*.

Orientarea spre piața liberă, diversificarea serviciilor publice, creșterea cerințelor și implicării cetățeanului în prestarea serviciului public, a determinat identificarea unor noi forme de dezvoltare a serviciilor publice cu orientare spre performanță, în această conjunctură identificându-se **PARTENERIATUL promovat de sectorul public**.

III. Parteneriatul – Concept. Tipuri de parteneriat

III.1. Concept

Sistemele de parteneriat au o lungă tradiție în Franța prin colaborarea între autorități și sectorul privat în privința concesiunii (concession) bunurilor publice, încă de la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX, perioadă în care se formează doctrina franceză a serviciilor publice. În SUA întâlnim de asemenea forme de parteneriat în construcția căilor ferate în a doua jumătate a sec. XIX (TransContinental Railroad, 1860).

În sens larg, **parteneriatul** reprezintă o *asociere între doi sau mai mulți parteneri pentru realizarea unui obiectiv, acțiuni sau afaceri*.

Referindu-ne la sectorul public, este necesar să precizăm că serviciul public implică întotdeauna existența unei *autorități publice* pentru a defini activitățile care prezintă interes general, pentru a decide încredințarea prestării serviciului public unor *organisme publice ori private*, pentru a defini controlul asupra modului în care acestea sunt prestate¹². Pentru exercitarea acestor prerogative, persoanele publice se pot asocia între ele sau se pot asocia cu organisme private.

În literatura de specialitate se arată că “*asocierea între autoritățile administrației publice și agenții economici din sectorul privat poate avea ca obiect al contractului de asociere realizarea de lucrări sau servicii de interes public*”¹³.

Legea fundamentală a României – Constituția, care crează cadrul permisiv necesar descentralizării activităților și creșterii autonomiei locale.

Principiile constituționale se regăsesc în **Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală**, după cum urmează:

- potrivit dispozițiilor art.38 alin.2 litera x din Legea nr. 215/2001, Consiliul local hotărăște, în condițiile legii, cooperarea sau asocierea cu persoane juridice române sau străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali, în vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes public local;

¹⁰ Committee of definitions of the American Marketing Association, (1960), *Marketing Definitions, a Glossary of Marketing Terms*

¹¹ Matei, L., (2004), *op.cit.*, p. 31

¹² Vasile, A., (2003), *Prestarea serviciilor publice prin agenți privați*, Editura All Beck, București, p. 211

¹³ Matei, L., (2004), *Servicii publice*, p. 160

- potrivit dispozițiilor art.104 alin.1 din Legea nr. 215/2001, consiliul județean hotărăște, în condițiile legii:
 - cooperarea sau asocierea cu persoane juridice române sau străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali, în vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes public județean (litera s);
 - asocierea cu consiliile locale, pentru realizarea unor obiective de interes comun, scop în care poate înființa împreună cu acestea instituții publice, societăți comerciale și servicii publice (litera t).

Partenerii sectorului public sunt: guvernul, autoritățile administrației publice locale, autoritățile regionale.

Asociații acestora în parteneriat sunt: actori ai sectorului privat și comunitar, agenții guvernamentale și locale, sindicatele, organizații neguvernamentale.

De menționat este faptul că, Comisia Europeană a devenit un partener-cheie pentru activitățile de dezvoltare economică și de creare de locuri de muncă. În parteneriatele încheiate cu ea, autoritățile regionale au un rol important, determinând tipurile de proiecte care pot fi dezvoltate în regiunea respectivă.

III.2. Parteneriatul public-privat

Sistemul de parteneriat public-privat la nivel local, după modelul pe care îl întâlnim în prezent, se conturează la începutul anilor 80 ai sec. XX în Europa Occidentală și SUA, sub forma cooperării între autoritățile locale și sectorul privat pentru implementarea unor proiecte ca reabilitarea zonelor industriale aflate în declin¹⁴.

Concomitent, apar acte publice, legi pentru a da un suport inițiativelor locale. Un exemplu în acest sens este legea publică din SUA “*Job Training Partnership Act*”, care a intrat în vigoare la 1 octombrie 1983. Această lege reglementează colaborarea între autorități și sectorul de afaceri pentru furnizarea de servicii de formare profesională în folosul adulților și tinerilor dezavantajați economic, muncitorilor șomeri, precum și a altor persoane care întâmpină dificultăți la angajare.

Un exemplu de parteneriat public-privat dezvoltat îl constituie și **modelul irlandez** ce s-a conturat inițial la nivel național printr-un program ce configura un sistem de parteneriat de tip social: “*Program for National Recovery*” (1987-1990 – Programul de Recuperare Națională). Acesta a fost extins la nivel local prin alte două programe: “*National Program for Economic and Social Progress – PESP*” (1990-1993 – Programul Național pentru Progres Economic și Social) și “*Program for Competitiveness and Work*” (1994-1996 – Programul pentru Competitivitate și Muncă).

În Franța, forme de parteneriat între autoritățile locale și comunitate, în înțelesul pe care îl acceptăm astăzi, apar începând cu anii '80, în domeniul prevenirii și combaterii delincvenței, precum și pentru asigurarea coeziunii sociale¹⁵.

¹⁴ *Local partnership for better governance (Parteneriat local pentru o guvernare mai bună)*, OECD, Paris, 2001, pag. 15, precum și *Partnerships, Participation, Investment, Innovation Meeting the Challenge of Distressed Urban Areas (Parteneriate, participare, investiții, inovație. Condiții pentru schimbarea zonelor urbane defavorizate)*, Dublin, 17- 19 June 1998 Conference Report, Rapporteur: Maureen Conway, OECD Consultant. A joint conference of OECD and the European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions– (Conferința comună a OECD și Fundației Europene pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă, Dublin, 17-19 iunie 1998, raportor:Maureen Conway, consultant OECD).

¹⁵ Crearea Consiliilor Comunale de Prevenire a Delincvenței (Conseils Cammunaux de Prevention de la Delinquance), iar mai apoi Legea “*d’Orientation et de Programmation de la Sécurité*” (1995) și în 1997 apariția “*Contrats Locaux de Sécurité*” – CLS, între autorități locale și parteneri locali pentru prevenirea delincvenței și asigurarea coeziunii sociale (luat din *Report of the Seminar Public-Private Partnership*, Hague, Netherlands, 16 - 17 December, 2002).

Creșterea disponibilității sectorului privat de a prelua o serie de responsabilități și riscuri și a sectorului public de a privatiza serviciile de utilitate publică a avut ca rezultat multiplicarea eforturilor de introducere a conceptului de parteneriat public-privat la realizarea obiectivelor și proiectelor economico-sociale în țara noastră.

Parteneriatul public-privat se constituie ca o modalitate viabilă de introducerea managementului privat în serviciile publice, pe calea unor legături contractuale de lungă durată, între un operator privat și o autoritate publică.

După cum este definit de Directoratul General de Politici Regionale din cadrul Comisiei Europene, parteneriatul public-privat reprezintă *“acordul între sectorul public și cel privat în scopul elaborării unui proiect ori furnizării unui serviciu, care în mod tradițional este furnizat de sectorul public”*¹⁶.

În Cartea Verde a Comisiei Europene din 2004 cu privire la parteneriatul public-privat (PPP) se face referire la acestea ca fiind: *“forme de cooperare între sectorul public și cel privat pentru a finanța, construi, moderniza, gestiona sau întreține un anumit tip de infrastructură sau furnizarea unui serviciu”*.

Reluând ideea lui Patrice Noisette¹⁷, vom defini parteneriatul public-privat ca *„o asociere de decizii și de mijloace publice și private în cadrul aceluiași sistem de acțiune, cu obiectivul de a satisface simultan așteptările consumatorilor și ale cetățenilor“*. Această definiție insistă asupra recunoașterii garantării și a solidarității obiectivelor, împărțirii proporționale a riscurilor și a remunerării și adaptării permanente a activităților din sectorul public și privat la mediul înconjurător.

Cooperarea public-privat oferă o serie de **avantaje** cum ar fi:

- accelerarea realizării obiectivelor și proiectelor de infrastructură programate;
- conjugarea preluării responsabilităților și riscurilor sectorului privat cu disponibilizarea serviciilor sectorului public și efectuarea promptă a plăților;
- reducerea pe ansamblu a costurilor proiectelor;
- stimularea îndeplinirii obligațiilor contractuale asumate;
- îmbunătățirea calității serviciilor de utilitate publică;
- îmbunătățirea managementului sectorului public prin expunerea serviciilor la rigorile concurenței.

Pentru finanțarea proiectelor de parteneriat public-privat intervin fonduri rambursabile și nerambursabile provenite ca urmare a:

- a) unui tratat sau a unui acord internațional ce vizează implementarea ori exploatarea unui proiect, în comun cu unul sau mai mulți parteneri străini;
- b) unui tratat, acord internațional sau a altor asemenea documente referitoare la staționarea de trupe;
- c) unor contracte de împrumut sau de finanțare încheiate de autoritatea publică cu organisme financiare internaționale sau alți donatori/creditori; procedurilor pregătirii proiectului, selecției investitorilor, negocierilor condițiilor de realizare a proiectului le sunt aplicabile reglementările specifice ale acelor finanțatori¹⁸.

¹⁶ European Commission, Directorate General Regional Policy, *Guidelines for successful public-private partnerships*, Bruxelles, 2003, p. 16

¹⁷ Noisette, P., PPP et marketing urbain, în Ruegg J., Decoutere S. et Mettan N., *Le partenariat public-privé*, Presses Polytechniques et Universitaires Romandes, Lausanne, 1994, p. 261-282

¹⁸ spre exemplu, proiectele finanțate prin Governance Reform and Sustainable Partnerships (GRAPS) – Programul de Reformă Guvernamentală prin Parteneriate Durabile, cu fonduri oferite de Guvernul Statelor Unite ale Americii prin Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). GRASP este un program cu o durată de cinci ani menit să consolideze administrația publică locală și guvernarea democratică în România.

Literatura de specialitate dă sens parteneriatului din perspectiva unei alternative viabile la competiție, asociată cu contractarea serviciilor publice. Experiența demonstrează faptul că aceste parteneriate au fost realizate în zone limitate ale furnizării serviciilor publice, dintre care cele mai semnificative au fost în cadrul autorităților administrației publice locale. Ele furnizează și sunt responsabile pentru majoritatea serviciilor directe către cetățeni: educația primară și secundară, asistența socială, curățenie, servicii sociale etc.

În România, în special la nivelul administrațiilor locale se pot dezvolta parteneriate avantajoase, acestea putând înregistra succese în domenii deosebit de importante în realizarea obiectivului administrației publice de satisfacere a intereselor cetățenilor, îndeosebi în scopul *creșterii calității serviciilor publice și a rentabilizării acestora*.

III.3. Parteneriatul local

Parteneriatul local poate fi definit ca *un acord între două sau mai multe organisme, cu scopul realizării unui obiectiv cu impact pozitiv asupra dezvoltării locale și asupra pieței locale a forței de muncă*¹⁹.

Parteneriatele dezvoltării locale, în evoluția lor conceptuală, au cunoscut diferite etape, determinate și de complexitatea problematicii mutațiilor economice, tehnologice, sociale etc. Astfel, în deceniul opt al secolului XX, parteneriatul era înțeles ca un acord între sectorul public reprezentat de autorități publice locale sau regionale și sectorul privat. Rolurile în acest parteneriat se limitau la facilități ale sectorului public pentru obținerea unui teren, autorizații de construcții, subvenții, iar din partea sectorului privat, finanțare și asigurarea cu resurse naturale umane, pentru realizarea proiectului.

Parteneriatul local se caracterizează prin *relația de asociere* ce se poate stabili între *actorii dezvoltării locale*, delimitându-și fiecare partea de contribuție și modul de participare la rezolvarea problemelor comunității locale.

Autoritățile locale au un rol-cheie în parteneriat, pentru că ele dispun de puterile necesare privind planificarea și vânzarea terenurilor și clădirilor, dețin resurse imobiliare, întrețin sistemele de alimentare cu apă potabilă, supraveghează sistematizarea locuințelor și dezvoltarea industrială. Ca urmare, ele au o responsabilitate în ceea ce privește servicii publice importante la nivel local, reprezentând comunitatea locală și protejând interesele acesteia²⁰.

Un rol-cheie în parteneriat îl are și *comunitatea* care desemnează reprezentanți în cadrul **consultărilor** referitoare la proiectele determinate. Comunitatea constituie grupuri de presiune care participă la parteneriate sau stimulează crearea de noi parteneriate.

Sindicatelor sunt parteneri pentru proiectele privind formarea, reconversia profesională, învățământul. Ele au o poziție pozitivă vizavi de procesul de dezvoltare economică locală și de crearea de locuri de muncă. Participarea lor în parteneriat este un mijloc de a stabili o consultare generală și un acord general.

¹⁹ Matei, L., (2005), *Dezvoltare economică locală*, Editura Economică, București, p. 120

²⁰ Un exemplu concret al implicării autorităților locale în realizarea unui parteneriat local de succes și care este cunoscut deja prin efectele pozitive produse nu doar asupra comunităților locale în care s-au implicat autoritățile locale ci prin beneficiile aduse de serviciul public rezultat din parteneriat la nivel național, îl constituie Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), constituit ca serviciu public de sănătate, având ca obiectiv *asigurarea primului ajutor de urgență calificată în scopul reducerii mortalității și ratei complicațiilor, de a acorda șanse egale tuturor pacienților și de a micșora semnificativ timpul de sosire a unei echipe medicale specializate la pacienții aflați în stare critică*. Implicarea autorităților publice locale a permis dezvoltarea structurii SMURD la nivelul mai multor județe din România, prin înființarea echipajelor în cadrul autorităților publice locale, primării și pompierii civili.

Agențiile de dezvoltare sunt parteneri activi în parteneriatul dezvoltării prin: investiții, susținerea întreprinderilor mici, formarea și crearea locurilor de muncă, dezvoltarea imobiliară.

IV. Rolul parteneriatului în contextul integrării în Uniunea Europeană

IV.1. Parteneriatul promovat în dezvoltarea regională

Pentru sectorul public din România, obiectivele de integrare în Uniunea Europeană implică necesitatea adoptării unor strategii de dezvoltare a sectorului public pe termen scurt, mediu și lung, strategii care să fie aliniată la practicile și principiile Uniunii Europene.

Reforma sectorului public nu se poate realiza fără cunoașterea și utilizarea experiențelor deja acreditate în Uniunea Europeană și în alte țări dezvoltate. Mai mult, analiza comparativă internațională este considerată ca prioritară în majoritatea țărilor. Optica internațională este indispensabilă pentru a înțelege activitățile din sectorul public atunci când singura referință posibilă este constituită de activitățile serviciilor publice similare din alte țări²¹.

Referindu-ne la dezvoltarea regională, se constată că aceasta presupune existența unei **politici de dezvoltare regională**, care, potrivit art.2 alin.1 din Legea nr. 315/2004, reprezintă *ansamblul politicilor elaborate de Guvern, prin organele administrației publice centrale, de autoritățile administrației publice locale și organismele regionale specializate, cu consultarea partenerilor socioeconomi implicați, în scopul asigurării creșterii economice și dezvoltării sociale echilibrate și durabile ale unor arii geografice constituite în regiuni de dezvoltare, al îmbunătățirii competitivității internaționale a României și al reducerii decalajelor economice și sociale existente între România și statele membre ale Uniunii Europene*.

Printre **principiile care stau la baza realizării politicii de dezvoltare regională** (art.2 alin.3 din Legea nr. 315/2004), alături de principiul subsidiarității²² și descentralizării²³, este menționat parteneriatul, care, potrivit textului de lege indicat, “solicită cooperarea între actorii publici și privați implicați în dezvoltarea regională”.

IV.2. Parteneriatul promovat prin Strategiile naționale în domeniul economic

Se constată totodată că, la nivelul strategiilor naționale de dezvoltare adoptate în ultimii ani, parteneriatul are un rol fundamental, fie în domeniul economic fie în domeniul social sau în alte domenii.

IV.2.1. La nivel național, s-a adoptat **Politica industrială a României pentru perioada 2005-2008**²⁴, care stabilește ca obiective principale:

- Creșterea competitivității;
- Sporirea rolului cercetării, dezvoltării și inovării;
- Promovarea unui management durabil al resurselor și protecția mediului;
- Îmbunătățirea pregătirii profesionale și ocuparea forței de muncă;
- Dezvoltarea cooperării și serviciilor industriale precum și a parteneriatului public-privat.

Planul de acțiune al politicii industriale pentru aceeași perioadă stabilește că, în vederea susținerii cercetării-dezvoltării-inovării și infrastructurii pentru evaluarea conformității produselor se va urmări

²¹ Matei, A., coordonator, (2001), *Analiză comparativă, evaluare și management strategic în sectorul public*, Editura Economică, București, p. 14

²² “Exercitarea responsabilităților publice trebuie, de o manieră generală, să delege responsabilități autorităților celor mai apropiate de cetățeni; atribuirea unei responsabilități altei autorități trebuie să țină seama de amploarea și de natura sarcinilor și de exigențele de eficacitate economică” (Carta Europeană a Autonomiei Locale a Consiliului Europei, art.4 (3), Maastricht, 1985);

²³ presupune existența unor persoane publice locale, desemnate de comunitatea teritoriului, care au atribuții proprii, intervenind direct în gestionarea și administrarea “afacerilor” colectivității.

²⁴ Hotărârea Guvernului nr. 1172/2005

elaborarea/actualizarea normelor privind implementarea, monitorizarea și evaluarea programelor naționale de cercetare-dezvoltare și inovare astfel încât să încurajeze **parteneriatul** între unitățile de cercetare-dezvoltare și agenți economici.

IV.2.2. Tot în domeniul economic, **Strategia guvernamentală pentru susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii în perioada 2004-2008**²⁵ prevede printre măsurile identificate de Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie (ANIMMC) pentru realizarea priorităților strategice în domeniu, îmbunătățirea dialogului permanent public-privat cu organizații de reprezentare a întreprinderilor mici și mijlocii și alți factori relevanți. Pentru elaborarea și implementarea programelor de sprijin eficient pentru întreprinderile mici și mijlocii este esențială **întărirea parteneriatului public-privat** și a capacității organizațiilor de reprezentare a întreprinderilor mici și mijlocii cu implicarea comunității de afaceri și a altor factori socio-economici cheie.

IV.2.3. O formă specifică de parteneriat în domeniul dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii o constituie incubatoarele de afaceri.

Astfel, la nivel național s-a aprobat Procedura de implementare a **Programului național multianual de înființare și dezvoltare a incubatoarelor de afaceri**²⁶. Potrivit Programului, *incubatoarele de afaceri* sunt, prin definiție, create pentru a sprijini dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și a face parte dintr-un cadru strategic regional, axat pe prioritățile economice ale acestora (ex.: dezvoltarea regiunilor). În prezent, în România numărul și impactul incubatoarelor de afaceri este destul de scăzut, pentru a satisface nevoile specifice ale IMM-urilor aflate în stadiul de început de dezvoltare al afacerii, sau care funcționează deja. Distribuția geografică inegală și rata de supraviețuire foarte mică, au făcut ca o serie de incubatoare înființate cu sprijin internațional să înceteze să funcționeze în momentul în care s-a încheiat finanțarea, dat fiind faptul că *sprijinul din partea autorităților locale/guvernului/sectorului privat a fost inexistent sau insuficient* pentru a le menține în funcțiune până când acestea ar fi putut să se autosustină. *Constituirea lor nu a avut la bază planuri de afaceri pe termen lung și parteneriate care să asigure finanțarea după încetarea susținerii financiare din partea donatorilor.*

Guvernul și organizațiile internaționale recunosc că este nevoie să se îmbunătățească capacitatea incubatoarelor de afaceri existente și să se consolideze rețeaua lor din România. Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare de afaceri asigură o intervenție coerentă și pe termen mediu din partea Guvernului.

În cadrul programului de “înființare și dezvoltare de incubatoare de afaceri în România” se vor acorda alocații financiare nerambursabile pentru a asigura funcționalitatea IMM-urilor precum și dezvoltarea economică și socială a zonelor propuse. De asemenea programul vizează și creșterea numărului de activități economice durabile, întărirea climatului investițional și reducerea ratei șomajului în zonele țintă.

În procesul de programare a Strategiei alese s-a urmărit ca aceasta să fie inovatoare și concentrată pe următoarele principii generale: *integrare; concentrarea resurselor; parteneriate.*

Incubatorul de afaceri se constituie printr-un **act de asociere în participațiune**, încheiat între **autorități publice locale, responsabile la nivel local de implementarea programului, societăți comerciale, ONG-uri, Agenții de Dezvoltare Regională, sau alte instituții cu caracter reprezentativ la nivel local, care au calitatea de părți asociate**, capacitatea de a găzdui și administra un incubator de afaceri (IA), precum și aceea de a acorda asistență tehnică și de a instrui potențialii întreprinzători în perioada premergătoare incubării.

²⁵ stabilită prin Hotărârea Guvernului nr. 1280/2004

²⁶ aprobat prin Ordinul nr. 101/2005 al Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie, modificat prin Ordinul nr. 197/2005 al Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie

Contractul de asociere în participațiune va conține clauze specifice referitoare la durata contractului, obiectul contractului, modalitățile de împărțire a rezultatelor activităților economice comune, răspunderea contractuală, contribuția părților, în scopul asigurării serviciilor și facilităților comune oferite de incubatorul de afaceri, condiții de asigurare a spațiului incubatorului și a utilităților.

Programul se bazează pe o strânsă colaborare între Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și autoritățile publice locale/Administratorul Incubatorului/Agențiile de Dezvoltare Regională, care vor fi **parteneri direct implicați** în implementarea programului, cu roluri și responsabilități clar definite.

De asemenea, Programul se întemeiază pe Memorandumul de înțelegere dintre Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație din România și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare privind Programul național multianual pe perioada 2002-2005 de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri și a Acordului de cofinanțare dintre Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație din România și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, semnate la București la 14 octombrie 2003²⁷.

Contribuțiile în natură ale părților contractului de asociere în participațiune, sub formă de locații, servicii, materiale și resurse umane sunt esențiale pentru implementarea cu succes a programului.

IV.3. Parteneriatul promovat prin Strategiile naționale în domeniul social

IV.3.1. Referindu-se la impactul integrării României în Uniunea Europeană asupra coeziunii sociale, autorii în materie²⁸ apreciază că statele trebuie să adopte măsuri de încurajare a forței de muncă, un rol important avându-l acordurile de tip “parteneriat” între principalii actori regionali (administrație, patronat, sindicate) pentru dezvoltarea pieței de muncă și, de asemenea, domeniile de intervenție a fondurilor europene trebuie să se regăsească în sprijinul acordat pentru Planurile naționale multianuale de acțiune.

La nivel național s-a adoptat **Strategia pe termen scurt și mediu pentru formare profesională continuă, 2005-2010**²⁹.

Potrivit acestei strategii, politica națională în domeniu s-a adoptat ca urmare a *priorităților stabilite la nivel european în domeniul educației și formării profesionale* prin Declarația miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene, convenită în 29 și 30 noiembrie 2002, cu privire la consolidarea cooperării europene în formare profesională – “*Declarația de la Copenhaga*”.

Prioritățile stabilite au în vedere atingerea până în 2010 a obiectivului strategic stabilit la Consiliul European de la Lisabona, din martie 2000, ca Uniunea Europeană să devină până în 2010 “cea mai competitivă și mai dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de creștere economică durabilă, cu locuri de muncă mai multe și mai bune și o mai mare coeziune socială”.

Declarația promovează atingerea priorităților în domeniu prin îmbunătățirea cooperării interinstituționale, a **parteneriatelor** și a altor inițiative transnaționale în domeniul educației și formării profesionale, pentru a facilita și promova mobilitatea forței de muncă.

Strategia Europeană pentru Ocupare însușită de toate Statele Membre ale UE stabilește că asigurarea implementării eficiente a reformelor printr-un management mai bun presupune, printre altele, crearea de **parteneriate în scopul mobilizării și participării partenerilor sociali și a diferiților actori**

²⁷ aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 173/2004 modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 1232/2004

²⁸ Androniceanu, A., (2004), *Impactul integrării României în Uniunea Europeană asupra coeziunii sociale și principalele delimitări conceptuale*, Revista “Administrație și management public”, București, nr. 2

²⁹ adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 875/2005

implicați, respectiv promovarea rolului Planurilor Naționale de Acțiune drept instrumente-cheie pentru conexiunea elementelor menționate mai sus la programarea reformelor.

În acest context european, potrivit Strategiei naționale, Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei implementează în momentul de față Proiectul Phare RO 02/IB/SO/03 “*Susținere pentru Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei pentru formarea profesională continuă*” în vederea elaborării politicii naționale pentru formarea profesională continuă, îmbunătățirii cadrului instituțional și legal necesar, care să asigure o înaltă calitate și furnizare eficientă a formării profesionale continue, **promovarea parteneriatului cu furnizorii de formare, sectorul privat și partenerii sociali**.

Construirea parteneriatelor largi, cu includerea tuturor factorilor implicați, în special a partenerilor sociali, este considerată o premisă esențială pentru dezvoltarea formării profesionale continue.

Delegarea deciziilor către partenerii sociali și asumarea responsabilităților de către aceștia în FPC, sunt importante pentru a dezvolta un sistem funcțional de FPC. Înființarea comitetelor sectoriale, dezvoltarea și implementarea instrumentelor de lucru vor conduce la dobândirea de competențe și calificări recunoscute la nivel național, orientate spre cerere și spre asigurarea calității, asigurând influența puternică a partenerilor sociali în managementul FPC.

IV.3.2. În anul 2005 s-a adoptat și **Strategia națională de dezvoltare a sistemului de asistență socială pentru persoanele vârstnice în perioada 2005-2008**³⁰.

Potrivit acestei Strategii, România, pentru a ratifica și articolul 23 referitor la drepturile persoanelor vârstnice din Carta Socială Europeană revizuită, cât și pentru a demonstra respectarea prevederilor art.13 referitor la drepturile pentru asistență socială și medicală, asumat deja prin Legea nr. 74/1999 pentru ratificarea Cartei sociale europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, dar și în calitate de țară membră ONU, trebuie să promoveze măsuri adecvate destinate persoanelor vârstnice pentru a permite acestora să rămână membri deplin ai societății.

Prin Declarația de la Viena din 1998 – “A îmbătrâni în Europa: Solidaritatea între generații – bază a coeziunii sociale”, prima Adunare Generală a Națiunilor Unite consacrată îmbătrânirii stabilea necesitatea elaborării unor politici globale referitoare la îmbătrânire și persoanele vârstnice, aceasta fiind privită drept un răspuns și o șansă de dezvoltare demografică și o condiție a menținerii și întăririi coeziunii sociale.

În aprilie 2002, la Madrid, a doua Adunare Generală a Națiunilor Unite consacrată îmbătrânirii a adoptat Planul Internațional de Acțiune privind Îmbătrânirea și Declarația Politică, documente ce cuprind recomandări privind implementarea măsurilor capabile să răspundă atât oportunităților, cât și provocărilor induse de fenomenul de îmbătrânire a populației în secolul XXI. Scopul final al acțiunilor ce vor fi întreprinse este acela de a promova o societate pentru toate vârstele.

Bătrânețea a început să fie considerată din ce în ce mai mult un risc de dependență și de excluziune socială. Ca atare, protecția socială a persoanelor vârstnice se regăsește ca temă prioritară, inclusiv în documentele Comisiei Europene ce vizează elaborarea unor obiective și planuri de acțiune socială comune, în cadrul metodei de coordonare deschisă a politicii de combatere a excluziunii sociale, enunțată la summitul Consiliului European de la Lisabona din martie 2000.

La elaborarea **Strategiei naționale de dezvoltare a sistemului de asistență socială** pentru persoanele vârstnice s-au avut în vedere, nu numai Planul Internațional de Acțiune privind Îmbătrânirea și Declarația Politică de la Madrid, dar și o serie de documente programatice, recomandări sau angajamente, cum ar fi: Carta Socială Europeană revizuită, Codul European de Securitate Socială ce prevede garantarea prestațiilor care se adresează riscului de bătrânețe, Tratatul de la Amsterdam, precum și Carta Drepturilor Fundamentale proclamată la Nisa în anul 2000.

³⁰ aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 541/2005

Principiile care stau la baza Strategiei naționale pentru dezvoltarea sistemului de asistență socială pentru persoanele vârstnice se fundamentează pe principiile enunțate de Organizația Națiunilor Unite, precum și pe cele care guvernează construcția sistemului de servicii sociale, printre aceste principii regăsindu-se parteneriatul. Strategia definește parteneriatul *ca fiind caracteristic sistemului de asistență socială, în condițiile în care, într-o anumită perioadă de dezvoltare socio-economică, statul nu poate să asigure un suport financiar suficient, societatea civilă, prin formele ei organizate, trebuind să participe intens la dezvoltarea oricăror forme de suport destinate prevenirii și combaterii oricăror situații de risc ce ar putea conduce la marginalizare sau excluziune socială.*

Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei stabilește ca măsură prioritară **promovarea parteneriatului cu organizațiile neguvernamentale** și încurajarea inițiativelor private în domeniu prin asigurarea de facilități fiscale, reglementarea condițiilor de concesiune a serviciilor de către instituțiile publice, eliminarea birocrăției, în vederea diversificării și dezvoltării serviciilor sociale.

IV.3.3. Un alt aspect al vieții sociale în care s-a adoptat o strategie la nivel național este violența în familie, în acest sens adoptându-se **Strategia națională în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului violenței în familie** și **Planul de măsuri pentru implementarea strategiei naționale în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului violenței în familie pe perioada 2005-2007**³¹.

Strategia consacră **principiul parteneriatului**, *politica în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie trebuind să includă mecanisme de tip “parteneriat”: grupurile și organizațiile reprezentative (comunitate locală, organizații neguvernamentale, organizații ale grupurilor cu risc etc.), acestea fiind necesar să se implice în procesul de proiectare a politicilor în domeniu.*

Mai mult, dezvoltarea unei **culturi a parteneriatului și solidarității sociale** în dezvoltarea politicilor de prevenire și combatere a violenței în familie la nivel național este prevăzută ca obiectiv general al Strategiei.

Totodată, Planul de măsuri pentru implementarea strategiei naționale în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului violenței în familie pe perioada 2005-2007 instituie necesitatea *dezvoltării de parteneriate cu actorii sociali din comunitate, în vederea implementării planurilor de acțiune județene.*

IV.3.4. La data de 21 septembrie 2005 s-a semnat la București Memorandumul de înțelegere dintre Secretariatul General al Guvernului, Agenția Națională pentru Romi și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, referitor la cofinanțarea și administrarea Programului “Activități de implementare și monitorizare a Strategiei pentru îmbunătățirea situației romilor «Parteneriat pentru sprijinul romilor – 2005»”³².

Obiectul memorandumului de înțelegere îl reprezintă cofinanțarea și administrarea de către părțile semnatare, respectiv SGG, ANR și PNUD a programului “Activități de implementare și monitorizare a strategiei pentru îmbunătățirea situației romilor – Programul guvernamental “Parteneriat pentru sprijinul romilor – 2005”.

Obiectivele specifice ale programului sunt:

- a) punerea în practică a Planului de măsuri al strategiei prin sprijinirea inițiativelor dezvoltate de către autoritățile și instituțiile publice locale, împreună cu reprezentanții romilor;
- b) sprijinirea dezvoltării de parteneriate durabile între administrația publică locală și organizațiile neguvernamentale;
- c) stimularea participării active a romilor la viața economică, socială, educațională, culturală și politică a comunităților locale.

³¹ aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 686/2005

³² memorandum aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1128/2005

Prin anexa 1 la hotărârea de guvern s-a aprobat **Metodologia** privind modul de evaluare și aprobare a proiectelor depuse în vederea obținerii finanțării din fondurile cuprinse în Programul “Activități de implementare și monitorizare a Strategiei pentru îmbunătățirea situației romilor «Parteneriat pentru sprijinul romilor – 2005»”.

Metodologia menționează expres printre criteriile de eligibilitate **parteneriatele dintre aplicanți și organizațiile neguvernamentale ale romilor** din localitatea în care se desfășoară proiectul, iar, dacă în localitatea respectivă nu există organizații neguvernamentale (ONG) ale romilor, sunt eligibili ca parteneri grupurile de inițiativă ale romilor, constituite potrivit Legii nr. 129/1928 privind înființarea, organizarea și funcționarea Fondului Român de Solidaritate Socială, republicată. Parteneriatele dintre aplicanți și ONG-uri ale romilor/grupuri de inițiativă constituie condiție pentru acordarea finanțării.

Menționăm totodată că, metodologia face trimitere la **proiecte dezvoltate în parteneriat de către autorități publice locale și organizații neguvernamentale** în anii anteriori emiterii Hotărârii Guvernului nr. 1128/2005, după cum urmează:

În *perioada 2000-2002*, un fond de 900.000 Euro a fost alocat proiectelor dezvoltate în parteneriat de către autoritățile publice locale și organizațiile neguvernamentale care se ocupă de problemele romilor, ca parte a programului PHARE RO9803.01. Dintr-un număr de 334 de propuneri de proiecte, 41 au fost declarate câștigătoare – 11 din partea organizațiilor neguvernamentale ale romilor, 12 din partea altor organizații neguvernamentale, 13 din partea Primăriilor, iar 5 din partea altor instituții publice.

În *februarie 2002*, a fost lansat cel de-al doilea fond program PHARE, RO 0004.02.02, “Dezvoltarea societății civile 2000”, cu o componentă de granturi destinată “Îmbunătățirii situației romilor”, în valoare de 1.000.000 Euro, la care s-au depus 300 de cereri de finanțare. În iulie 2002, a fost dată publicității lista proiectelor selectate spre finanțare în cadrul programului lansat. Cele 29 de proiecte propuse spre finanțare au fost implementate în 10 luni, în perioada 2002-2003, vizând domeniile: Administrație publică și dezvoltare comunitară, Educație, Sănătate, Securitate Socială, Comunicare și participare civică.

În *decembrie 2002*, a fost semnat Memorandumul de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană, pentru Programul PHARE RO 2002/000-586.01.02, denumit “Sprijin pentru Strategia națională de îmbunătățire a situației romilor”, în valoare totală de 7,6 Meuro (6 milioane Euro Comisia Europeană și 1,6 milioane Euro, contribuția Guvernului României). La componența de granturi a Programului PHARE 2002, au fost depuse de către autoritățile publice 531 de proiecte, dintre care 65 au primit o finanțare, pe următoarele domenii: formare profesională și activități aducătoare de venituri, 34 proiecte; mica infrastructură și locuințe sociale, 14 proiecte; sănătate, 17 proiecte.

Guvernul a introdus în *anul 2003*, prin Legea bugetului de stat nr. 631/2002 cofinanțarea în moneda națională la Programul PHARE 2002, în valoare de 1,6 MEURO, destinată susținerii activităților programului denumit “**Parteneriat pentru sprijinul romilor – 2003**”, cu care au fost finanțate și implementate 26, în domeniile mică infrastructură și locuire, activități generatoare de venituri, achiziție de terenuri și cultivarea lor.

În *decembrie 2004*, s-a semnat Memorandumul de finanțare între Guvernul României și Comisia Europeană, pentru Programul Multianual PHARE 2004-2006, care cuprinde și subprogramul referitor la minorități și prevede o estimare financiară de 44.160.000 Euro (35 Meuro – Comisia Europeană la care se adaugă contribuția Guvernului de 9,16 Meuro).

Pentru acest program au fost identificate șase priorități acoperind domeniile: acte de identitate pentru romi, programe de conștientizare și informare publică legate de romi și problemele lor, dezvoltarea capacității instituționale a Agenției Naționale pentru Romi și a structurilor locale implicate

în implementarea și monitorizarea Strategiei Guvernamentale, dezvoltare comunitară, sănătate și educație.

Prima fișă sectorială a Programului Multianual a fost aprobată în *decembrie 2004* și prevede alocarea sumei de 8,5 Meuro, pentru două proiecte:

- dezvoltarea instituțională a structurii de implementare a H.G. nr. 430/2001, în valoare de 4,5 Meuro,
- dezvoltarea capacității instituționale și îmbunătățirea mediului educațional în anumite școli, în valoare de 4 Meuro. Proiectul se află în faza de pregătire a licitațiilor.

În anul 2004, Secretariatul General al Guvernului împreună cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare au cofinanțat și administrat programul “Activități de implementare și monitorizare a strategiei privind îmbunătățirea situației romilor – 2004”, în valoare de 6.400.000 lei (RON). În cadrul acestui program au fost finanțate și implementate 17 proiecte în comunitățile de romi.

IV.4. Parteneriatul promovat prin Strategia Guvernului de comunicare internă și externă privind integrarea României în Uniunea Europeană

Parteneriatul public-privat se regăsește și în **Strategia Guvernului de comunicare internă și externă privind integrarea României în Uniunea Europeană 2005-2006**³³ care reglementează printre principiile de desfășurare a Strategiei, ***principiul parteneriatului public-privat***, potrivit căruia, în vederea realizării obiectivelor Strategiei, *acțiunile vor fi desfășurate cu sprijinul organizațiilor reprezentative ale mediului de afaceri și al organizațiilor neguvernamentale interesate.*

V. Concluzii

Sectorul public reprezintă o dimensiune a *științei administrației*, aparținând, în consecință, sferei interdisciplinarității, impunându-se tratarea sa globală, cu toate implicațiile, relațiile și corelațiile acestuia cu celelalte elemente ale sistemului social, în vederea eficientizării sale, cu scopul realizării în condiții optime a funcțiilor ce le are în cadrul sistemului social-global.

Înțelegerea fenomenului sectorului public necesită o abordare complexă, în lucrarea de față propunându-ne tratarea unui aspect apreciat de noi ca deosebit de important în ce privește tematica abordată și implicațiile acesteia în realitatea faptică, respectiv parteneriatul promovat de sectorul public.

Astfel, în contextul în care guvernele sunt angajate să promoveze politici mai mult orientate spre piața liberă, autoritățile la nivel statal sau local au obligația de a-și schimba mentalitățile bazate pe sistemul birocratic tradițional, corelat cu atitudinea cetățenilor care, în condițiile integrării europene și, mai mult, ale globalizării, se caracterizează prin creșterea pretențiilor cu privire la informare, democrație, transparență, participare la decizie.

Ca urmare, se conturează necesitatea satisfacerii interesului public prin *servicii publice corespunzătoare*, ca mijloc de eliminare sau reducere a factorilor de stagnare a evoluției sectorului public și de satisfacere a nevoilor sociale, diversificarea acestora solicitând autoritățile la găsirea unor noi forme de asigurare a serviciilor publice, între acestea evidențiindu-se parteneriatul și în special parteneriatul public-privat, specificitatea acestuia fiind dată de intervenția privată în gestiunea publică, sub controlul autorităților publice.

Parteneriatele, în pofida unor rezerve exprimate, sunt acceptate ca *alternative viabile ale realizării proiectelor de dezvoltare, ce pun accentul pe cooperare, consens și participare*, atât pe plan intern cât și la nivel european, succesul acestora fiind pe deplin dovedit în practica sectorului public.

³³ aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 523/2005

STUDIU DE CAZ

Parteneriatul public-privat Primăria Municipiului Târgu Mureș – ENERGIECONFORT GMBH Viena

Municipiul Târgu-Mureș a făcut un pas important pentru atragerea într-un parteneriat, privind reabilitarea sistemului de termoficare la nivelul orașului, a uneia dintre cele mai prestigioase societăți în domeniu din **Viena – Energieconfort GMBH**. Este un semnal important că investitori serioși sunt interesați de acest oraș care a demonstrat, în ultimii ani, echilibru, armonie în relațiile dintre cetățeni și preocupare pentru un ritm susținut de dezvoltare economică.

Prin parteneriatul public-privat cu societatea austriacă **Energieconfort GMBH** s-a instalat în vara anului 2004-începutul anului 2005 o nouă centrală termică pentru cartierul Unirii din Târgu Mureș, concomitent cu modernizarea a cinci stații termice și înlocuirea rețelelor de distribuție. Aceste investiții garantează că sistemul centralizat va elimina pierderile, va funcționa cu un randament foarte bun și cu costuri rezonabile pentru consumatori. Este motivația pentru care este recomandată rămânerea în sistemul centralizat de producere și distribuție a energiei termice, sistem care asigură eficiență, siguranță și economie.

Necesitatea acestui parteneriat în scopul convingerii populației de a rămâne în sistemul centralizat de producere și distribuție a energiei termice este dată de faptul că, modul de trai al populației, care în mediul urban în marea majoritate locuiește în blocuri de locuințe, este reglementat de norme menite să ușureze traiul în comun. Astfel, proprietarul poate aduce îmbunătățiri sau modificări apartamentului său, **fără a pune în pericol integritatea structurală a clădirii sau a altor apartamente**, dar numai după ce obține **acceptul din partea vecinilor și a asociației de proprietari**.

Dacă proprietarul unui apartament sau oricare altă persoană care acționează în numele său **provoacă daune** oricărei părți din proprietatea comună sau unui alt apartament, respectivul proprietar **trebuie să repare stricăciunile sau să plătească cheltuielile pentru lucrările de reparații**.

Viitorul aparține sistemului centralizat de producere a energiei termice, iar acest lucru este demonstrat atât de normativele Uniunii Europene în domeniul protecției mediului, cât și de prețul diferențiat practicat în statele dezvoltate pentru gazul metan - mai scump pentru consumatorii casnici, individualizați, și mai ieftin pentru agenții economici (implicit pentru producătorii de agent termic).

Amplasarea microcentralelor reprezintă surse poluante joase de emisie în atmosferă. Chiar dacă, firmele care au invadat piața cu aceste instalații, invocă parametri de înaltă calitate în funcționare, **menținerea și certificarea** acestor parametri în timp, trebuie să fie o preocupare și o grijă comună a tuturor locatarilor. Nu de puține ori auzim de accidente grave produse de microcentralele de apartament.

Natura poluanților generează fenomenul de smog fotochimic care creează ozon, poluant deosebit de nociv pentru sănătatea populației. Ozonul, cu atât mai periculos cu cât nu poate fi sesizat neavând miros, dar produce stări de anxietate și stres.

Parteneriatul public-privat privind reabilitarea sistemului de termoficare la nivelul municipiului Târgu Mureș și-a propus și a reușit să reunească locuitorii cartierului Unirii din Târgu Mureș, municipalitatea și partenerul extern la aceeași masă, ca expresie a **participării cetățeanului la decizia publică, fundament al democrațiilor de tip european**.

Bibliografie

1. Matei, L., (2004), *Servicii publice*, Editura Economică, București
2. Matei, A., (2003), *Economie publică-Analiza economică a deciziilor publice*, Editura Economică, București
3. Matei, L., (2005), *Dezvoltare economică locală*, Editura Economică, București
4. Matei, A., coordonator, (2001), *Analiză comparativă, evaluare și management strategic în sectorul public*, Editura Economică, București

5. Vasile, A., (2003), *Prestarea serviciilor publice prin agenți privați*, Editura All Beck, București
6. Androniceanu, A., (2000), *Management public internațional*, Editura Economică, București
7. Androniceanu, A., (2004), Impactul integrării României în Uniunea Europeană asupra coeziunii sociale și principalele delimitări conceptuale, Revista "Administrație și management public", București, nr. 2
8. Platis, M., (2002), *Economia sectorului public*, Editura Universității București, București
9. Maroto, A., Rubalcaba, L., (2005), The structure and size of the public sector in the enlarged Europe, NIFU STEP, Oslo
10. Organizația Pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), (1997), *Analiză comparativă, evaluare și management strategic în sectorul public*, Editura economică, București
11. Apgar, W., Brown, H., (1987), *Microeconomics and public Policy*, Scott, Foresman and Company, Illinois
12. Lapsley, I., with Brawn, T., Jackson, A., Oldfield, R., and Pong, C., (2003), *The transformation of the public sector: The Role of Accounting in Sustaining Change*, Edinburgh: Institute of Chartered Accountants, Research Report
13. European Commission, Directorate General Regional Policy, (2003), *Guidelines for successful public-private partnerships*, Bruxelles
14. OECD, (2001), *Local partnership for better governance*, Paris
15. *Partnerships, Participation, Investment, Innovation Meeting the Challenge of Distressed Urban Areas*, Dublin, 17- 19 June 1998 Conference Report, Rapporteur: Maureen Conway, OECD Consultant. A joint conference of OECD and the European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Conferința comună a OECD și Fundației Europene pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă, Dublin, 17-19 iunie 1998, raportor:Maureen Conway, consultant OECD).
16. Report of the Seminar Public-Private Partnership, (2002), Hague, Netherlands, 16 - 17 December